

даними і нашими спостереженнями, на цій ділянці відбуваються процеси сукцесійного характеру, що ведуть до зміни рослинного покриву .

Найвищий ступінь розвитку належить ценопопуляції ковили вузьколистої на ділянці схилу північно-західної експозиції без помітного антропогенного впливу /за літературними даними такі місцезростання були більше характерними для цієї ковили раніше, ще до організації заповідника/.

Незважаючи на дуже високу щільність /12,4 шт/м²/, у цьому ценозі середній діаметр середньогенеративних особин становить $11,27 \pm 0,26$ см . При помітній участі особин I класу життєвості /12,8%/ переживає II клас /58.3%/ . Ценопопуляція характеризується цілковитою перевагою у травості ковили вузьколистої, товщина шару опаду 6,4 см, довжина листа-91, 42-98,63 см .

Таким чином, найбільш сприятливими є умови, до яких вид природно пристосований. За умов антропогенного впливу, якщо основним показником вважати роль ценопопуляції в ценозі, сприятливим є режим періодичного викошування . Досліджена нами ділянка з порушеним режимом косіння цікава саме для спостереження сукцесійних змін, на що вказує і розподіл особин за класами життєвості .

Безрученко А., Гвоздяк Р.,
Карпенко В., Хижняк З.
(Київ, Україна)

ЧАС ЗБИРАТИ КАМІННЯ

Україна, що з'явилась на світ, як те тендітне немовля, що широкими очима дивиться на світ і прагне заволати на всі свої груди, бажаючи сповістити весь світ про своє народження, наприкінці ХХ століття нарешті стала реальністю для світу . Але, створюючи молоду державу та торуючи шлях до Європи та світового співтовариства, ми повинні з'явити собі, що світ сприйме якусь потворну калічку з претензіями на оригінальність, але без власної самоповаги та без тих цінностей і надбань , що можуть бути покладені до загальної "духовної скарбниці" народів . Тож маючи на меті здобути собі гідне "місце під сонцем" серед світової спільноти, ми маємо раз і назавжди визначити свої пріоритети щодо національно-культурних шляхів розвитку нашої нації та невпинно йти цим шляхом, долаючи перешкоди, бо

інакше будемо відкинуті на узбіччя цивілізації, головним шляхом якої будуть йти інші народи .

Завойовуючи місце на політичній арені, Україна все ж лишається чимось невідомим як явище культури . Що ж дивного, коли самі українці в Україні, обкрадені у власній історії, тривалий час страждали від комплексу культурної меншовартості . Настав час збирати дорогоцінне каміння - повертати свої культурні надбання, і кожним новим фактом, кожним іменем доводити собі й світові, що таке українська культура і чим вона справді є .

Одне із таких імен - Сергій Миколайович Виноградський, вчений - мікробіолог із світовим ім'ям, досягнення якого в області мікробіології спричинили чи не революцію в цій науці . На жаль, у більшості праць, присвячених життю й творчості Виноградського не знайдено й згадки про його причетність до українського народу .

С.М.Виноградський народився в Києві 1 вересня 1856 року в сім'ї заможного православного юриста . У 1873 він закінчує 2-гу Київську гімназію з золотою медаллю. Після вступу на юридичний ф-т Київського університету ім. Св. Володимира він невдовзі переводиться на природниче відділення фізико-математичного факультету .Залишивши 3 курс Університету, Виноградський вступає до Санкт-Петербурзької консерваторії, де навчається по класу фортепіано у відомого професора Лешетинського . Бурхлива влада та потяг до наук не дає спокою молодій людині : він залишає консерваторію й вступає на 2й курс природничого відділення Санкт-Петербурзького університету . 1881 року, після отримання диплому та вченого ступеню кандидата, він залишається в лабораторії фізіології рослин для підготовки професорського звання.

Протягом 1885-1888 років, працюючи в Страсбурзі й вивчаючи сірко- і залізо-бактерії, він вносить фундаментальний вклад до вивчення морфології та систематики цих організмів, відкриває новий тип їх дихання . 1888-1891р.р. він працює в Цюріху, займаючись нітрофікацією, та читає лекції з бактереології . Результатом роботи було виділення бактерій, здатних фіксувати азот, вивчено їх морфологію та фізіологію, встановлено особливий тип харчування цих бактерій /тобто обгрунтовано процес хемосинтезу/ .

З 1891р. по 1905р. Виноградський очолює відділ мікробіології Інституту експериментальної медицини, де вивчає азот-фіксуючі мікроорганізми та питання їх життєдіяльності у складній взаємодії з навколишнім середовищем . З 1922р. і до кінця життя Сергій Миколайович плідно працює в інституті Пастера в Бри-Конт-Робер у спеціально створеній для нього лабораторії .

Ім'я Виноградського стоїть поруч із іменами засновників мікробіології-Пастера, Коппа, Коха, Мечникова . Наукові заслуги вченого в галузі мікробіології відзначені обранням його почесним членом Французької академії наук, Академії наук СРСР,

а також членом Англійського Королівського Товариства . Помер С.М.Виноградський у Франції, де й був похований .

Як ми бачимо, й за обставинами життя, й за характером особистості, Виноградський- "людина з тисячею облич"-уособлює образ "громадянина планети" . Він народився й ріс в Україні, формувався в українській, російській та західно-європейській культурах .

На нашу думку, до святкування світовою науковою громадськістю ювілею С.М.Виноградського у 1996 наш Університет, НАН України, Міносвіти України, Міністерство закордонних справ України мають зробити все,щоби гідно вшанувати ім'я нашого талановитого співвітчизника .

. Для підготовки доповіді були опрацьовані всі наявні матеріали Міського держархіву м.Києва, Державного історичного архіву та література, що торкалася життя та творчості С.М.Виноградського .

Тихомирова Ю.,Карпенко В.
(Київ, Україна)

ЗАБРУДНЕННЯ ВОДИ ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ І РАДІОНУКЛІДАМИ

ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ОЧИЩЕННЯ

Підраховано, що антропогенне забруднення в світі додає до природного вмісту двократну кількість ртуті, дванадцяти-тринадцятикратну кількість плумбуму, міді, цинку. Це зміщує природну рівновагу екологічних систем, негативно впливає на здоров'я людей . На Україні склалася кризова екологічна ситуація щодо забруднення навколишнього середовища важкими металами й радіонуклідами . Екологічно чистої, незабрудненої води-однієї з необхідних умов життя-на Україні практично не залишилося . За 1991р. у 11 водойми скинуто 4.3мрд.м³ забруднених стічних вод . Середньорічний вміст важких металів і радіонуклідів у водоймах України перевищує ГПК і складає, наприклад, по р. Західний Буг, по сполуках міді- 11-12 ГПК, марганцю- 5-9 ГПК, цинку- 3-6 ГПК . Різко загострилася екологічна ситуація після аварії на ЧАЕС, коли стався викид 50 млн. кюрі